

Opis

Zbiorowe prawo pracy odnosi się do relacji zachodzących pomiędzy reprezentującymi pracowników związkami zawodowymi i organami partycypacyjnymi a pracodawcami i skupiającymi ich organizacjami oraz pomiędzy tymi podmiotami a organami władzy i administracji publicznej.

Komentarz zawiera wnikliwą analizę najważniejszych zagadnień związanych ze stosowaniem aktów prawnych składających się na zbiorowe prawo pracy, takich jak:

- ustawa o związkach zawodowych,
- ustawa o organizacji pracodawców,
- ustawa o rozwiązywaniu sporów zbiorowych,
- ustawa o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego,
- kodeks pracy, w zakresie przepisów dotyczących układów zbiorowych pracy,
- ustawa o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji,
- ustawa o europejskich radach zakładowych,
- ustawa o społecznej inspekcji pracy,
- ustawa o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników,
- ustawa o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Autorzy, komentując poszczególne regulacje, przedstawiają również **bogaty dorobek judyktry i nauki prawa pracy** w tym zakresie.

Adresaci:

Publikacja skierowana jest do działaczy związkowych, mediatorów, menedżerów, pracowników HR oraz członków organów przedstawicielskich. Zainteresuje radców prawnych, adwokatów oraz sędziów orzekających w sprawach z zakresu prawa pracy, a także przedstawicieli nauki prawa pracy.

Informacje o autorach (redaktorach)

Krzysztof W. Baran - profesor doktor habilitowany nauk prawnych, kierownik Katedry Prawa Pracy i Polityki Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego; autor lub współautor ponad 200 publikacji naukowych, m.in. kilkunastu monografii, podręczników i komentarzy, w tym komentarzy do kodeksu pracy oraz zbiorowego prawa pracy; redaktor naukowy fundamentalnego dla prawa pracy dwunastotomowego dzieła pt. *System prawa pracy*.

Daniel Książek - doktor nauk prawnych, pracownik w Katedrze Prawa Pracy i Polityki Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego; radca prawny, wspólnik zarządzający kancelarią prawną specjalizującą się w prawie pracy; prezes zarządu Centrum Prawa Pracy i Stosunków Przemysłowych; członek zespołu pełnomocnika rektora UJ ds. prawnych.

Jacek Męcina - doktor habilitowany nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce, profesor w Katedrze Społecznego Ustroju Pracy w Instytucie Polityki Społecznej Uniwersytetu Warszawskiego; członek Rady Dialogu Społecznego i Przewodniczący Zespołu Problemowego ds. Prawa Pracy.

Anna Musiała - doktor habilitowany nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa Pracy i Prawa Socjalnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Autorka licznych opracowań naukowych, artykułów i glos. Główny przedmiot jej zainteresowań stanowi problematyka stosunku pracy oraz zatrudnienia niepracowniczego.

Jan Piątkowski - doktor habilitowany nauk prawnych; adiunkt w Katedrze Prawa Pracy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Łukasz Pisarczyk - doktor habilitowany nauk prawnych, profesor nadzwyczajny w Katedrze Prawa Pracy i Polityki Społecznej Uniwersytetu Warszawskiego.

Iwona Sierocka - doktor habilitowany nauk prawnych, profesor w Katedrze Prawa Pracy Uniwersytetu w Białymstoku.

Artur Tomanek - doktor habilitowany nauk prawnych; adiunkt w Zakładzie Prawa Pracy Uniwersytetu Wrocławskiego; sędzia Sądu Okręgowego we Wrocławiu.

Marcin Wujczyk - doktor nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa Pracy i Polityki Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego; radca prawny; członek Europejskiego Komitetu Praw Społecznych; w latach 2014-2015 Academic Visitor na Uniwersytecie Oksfordzkim; członek Executive Committee International Labour and Employment Relations Association.

Alina Wypych-Żywicka - doktor habilitowany nauk prawnych, profesor w Katedrze Prawa Pracy na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. Specjalizuje się w problematyce ustania stosunku pracy, urlopach wypoczynkowych, klauzulach generalnych i wykładni. W ostatnim czasie jej zainteresowania badawcze koncentrują się wokół zabezpieczenia społecznego, szczególnie renty rodzinnej, zasad ubezpieczenia społecznego i konstrukcji ryzyk zabezpieczenia społecznego. Jest autorką kilkudziesięciu publikacji naukowych z zakresu prawa pracy i zabezpieczenia społecznego.

Spis treści

Wykaz skrótów | str. 17

Wprowadzenie | str. 23

Ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych | str. 25

Rozdział 1. Przepisy ogólne | str. 27

Art. 1. [Pojęcie związku zawodowego] | str. 27

Art. 2. [Wolności związkowe] | str. 37

Art. 3. [Zakaz dyskryminacji ze względu na status związkowy] | str. 44

Art. 4. [Reprezentacyjna funkcja związków zawodowych] | str. 47

Art. 5. [Reprezentacja na forum międzynarodowym] | str. 49

Art. 6. [Cele związków zawodowych] | str. 51

Art. 7. [Reprezentacja interesów pracowników] | str. 52

Art. 8. [Kontrola przestrzegania prawa] | str. 56

Art. 9. [Swoboda określania struktur związków zawodowych] | str. 58

Art. 10. [Członkostwo w związkach zawodowych] | str. 62

Art. 11. [Status federacji i konfederacji związkowych] | str. 64

Rozdział 2. Tworzenie związków zawodowych	str. 66
Art. 12. [Uchwała o utworzeniu związku zawodowego]	str. 66
Art. 13. [Statut związku zawodowego]	str. 70
Art. 14. [Rejestracja w KRS]	str. 77
Art. 15. [Osobowość prawna]	str. 81
Art. 16. [Zmiana statutu]	str. 83
Art. 17. [Skreślenie związku zawodowego z rejestru]	str. 87
Art. 18. [Postępowanie w zakresie rejestracji]	str. 97
Rozdział 3. Uprawnienia związków zawodowych	str. 103
Art. 19. [Opiniowanie projektów aktów prawnych]	str. 103
Art. 19(1). [Zakres uprawnień organizacji związkowej]	str. 108
Art. 20. [Wnioskowanie o zmiany w prawie]	str. 110
Art. 21. [Prawo do rokowań zbiorowych]	str. 112
Art. 22. (uchylony)	str. 114
Art. 23. [Kontrola przestrzegania prawa]	str. 114
Art. 24. [Prowadzenie działalności gospodarczej]	str. 118
Art. 25. [Zwolnienia od pracy działaczy]	str. 120
Art. 25(1). [Uprawnienia]	str. 125
Rozdział 4. Zakładowa organizacja związkowa	str. 129
Art. 26. [Uprawnienia]	str. 129
Art. 26(1). [Przejęcie zakładu na nowego pracodawcę; konsultacja związkowa]	str. 139
Art. 27. [Zakładowy fundusz socjalny]	str. 142
Art. 28. [Prawo do informacji]	str. 145
Art. 29. [Badanie stanu bezpieczeństwa pracy]	str. 147
Art. 30. [Reprezentowanie przez związek]	str. 150
Art. 31. [Zwolnienie od świadczenia pracy działaczy związkowych]	str. 165
Art. 32. [Ochrona trwałości stosunku pracy działaczy związkowych]	str. 175
Art. 33. [Obowiązki organizacyjne pracodawcy]	str. 193
Art. 33(1). [Składka związkowa]	str. 195
Art. 34. [Status prawny międzyzakładowej organizacji związkowej]	str. 197
Art. 34(1). [Koszty funkcjonowania międzyzakładowej organizacji związkowej]	str. 200
Art. 34(2). [Ochrona stosunku pracy działaczy międzyzakładowej organizacji związkowej]	str. 203
Rozdział 5. Odpowiedzialność za naruszenie przepisów ustawy	str. 207
Art. 35. [Przepisy karne]	str. 207
Art. 36. [Kontrola legalności funkcjonowania związków zawodowych]	str. 210
Rozdział 6. Przepisy szczególne	str. 216
Art. 37. [Spory zbiorowe]	str. 216
Art. 38. [Przepis szczególny]	str. 218
Art. 39. [Kasy zapomogowo-pożyczkowe]	str. 220
Rozdział 7. Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe	str. 222
Art. 40-44. (pominięte)	str. 222
Art. 45. [Nieruchomości Zrzeszenia Związków Zawodowych]	str. 222
Art. 46. [Rejestracja przed wejściem w życie ustawy]	str. 223
Art. 47. [Przedłużenie okresu zwolnienia od pracy]	str. 223
Art. 48. [Przepis derogacyjny]	str. 223
Art. 49. [Wejście w życie ustawy]	str. 223

Ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców | str. 225

Rozdział 1. Przepisy ogólne	str. 227
Art. 1. [Wolność zrzeszania]	str. 227
Art. 2. [Federacje i konfederacje]	str. 254

Art. 3. [Samorządność i niezależność]   str. 259
Art. 4. [Zakaz ingerencji w działalność związków zawodowych]   str. 262
Art. 5. [Zadania organizacji pracodawców]   str. 264
Art. 6. [Majątek organizacji pracodawców]   str. 274
Rozdział 2. Tworzenie związków pracodawców   str. 276
Art. 7. [Powstanie związku pracodawców]   str. 276
Art. 8. [Statut związku pracodawców]   str. 278
Art. 9. [Rejestracja w KRS]   str. 282
Art. 10. [Osobowość prawna]   str. 289
Art. 11. [Zmiana statutu]   str. 290
Art. 12. [Skreślenie związku pracodawców z rejestru]   str. 294
Art. 13. [Postępowanie w zakresie rejestracji]   str. 296
Art. 14. [Stosowanie przepisów do federacji i konfederacji]   str. 299
Rozdział 3. Uprawnienia organizacji pracodawców   str. 302
Art. 15. [Podstawowe prawa organizacji pracodawców]   str. 302
Art. 16. [Opiniowanie założeń i projektów aktów prawnych]   str. 307
Art. 16(1). [Opiniowanie dokumentów konsultacyjnych UE]   str. 314
Art. 16(2). [Wnioski o wydanie lub zmianę aktu prawnego]   str. 317
Art. 17. [Rokowania zbiorowe i układy zbiorowe pracy]   str. 323
Art. 18. [Działalność gospodarcza i zwolnienia podatkowe]   str. 350
Rozdział 4. Odpowiedzialność za naruszenie przepisów ustawy   str. 354
Art. 19. [Działalność związku pracodawców niezgodna z ustawą]   str. 354
Rozdział 5. Przepisy przejściowe i końcowe   str. 360
Art. 20. [Rejestracja przed wejściem w życie ustawy]   str. 360
Art. 21. [Wejście w życie ustawy]   str. 361

Ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych | str. 363

Rozdział 1. Przepisy ogólne   str. 365
Art. 1. [Przedmiot sporu zbiorowego]   str. 365
Art. 2. [Strony sporu zbiorowego]   str. 369
Art. 3. [Reprezentacja pracowników w sporze zbiorowym]   str. 371
Art. 4. [Zakazy prowadzenia sporów zbiorowych]   str. 374
Art. 5. [Pojęcie pracodawcy]   str. 377
Art. 6. [Rozszerzenie zakresu podmiotowego ustawy]   str. 379
Rozdział 2. Rokowania   str. 381
Art. 7. [Zgłoszenie sporu]   str. 381
Art. 8. [Podjęcie rokowań]   str. 386
Art. 9. [Zakończenie rokowań]   str. 391
Rozdział 3. Mediacja i arbitraż   str. 402
Art. 10. [Mediator]   str. 402
Art. 11. [Wybór mediatora]   str. 405
Art. 11.1. [Zwolnienie od pracy i wynagrodzenie mediatora]   str. 409
Art. 12. [Strajk ostrzegawczy]   str. 412
Art. 13. [Zadania mediatora]   str. 415
Art. 14. [Porozumienie lub protokół rozbieżności]   str. 417
Art. 15. [Prawo do strajku]   str. 418
Art. 16. [Arbitraż w sporze zbiorowym]   str. 421
Rozdział 4. Strajk   str. 431
Art. 17. [Zasady organizacji strajku]   str. 431
Art. 18. [Dobrowolność udziału w strajku]   str. 438
Art. 19. [Ograniczenia prawa do strajku]   str. 440

Art. 20. [Referendum przedstrajkowe i ogłoszenie strajku] | str. 447
Art. 21. [Status pracodawcy w czasie strajku] | str. 451
Art. 22. [Strajk solidarnościowy] | str. 454
Art. 23. [Status prawny pracownika w czasie strajku] | str. 455
Art. 24. [Fundusz strajkowy] | str. 461
Art. 25. [Inne niż strajk akcje protestacyjne] | str. 463
Rozdział 5. Odpowiedzialność za naruszenie przepisów ustawy | str. 471
Art. 26. [Odpowiedzialność karna i cywilna] | str. 471
Rozdział 6. Przepisy przejściowe i końcowe | str. 483
Art. 27. (pominięty) | str. 483
Art. 28. [Spory wszczęte przed wejściem w życie ustawy] | str. 483
Art. 29. [Wejście w życie ustawy] | str. 483

Ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego | str. 485

Rozdział 1. Cele i zadania Rady Dialogu Społecznego | str. 487
Art. 1. [Zadania Rady] | str. 487
Art. 2. [Właściwości Rady] | str. 492
Rozdział 2. Uprawnienia Rady Dialogu Społecznego i jej stron | str. 495
Art. 3. [Porozumienia i wspólne stanowiska Rady] | str. 495
Art. 4. [Rozpatrywanie spraw o dużym znaczeniu społecznym lub gospodarczym] | str. 496
Art. 5. [Opiniowanie projektów założeń i projektów aktów prawnych] | str. 499
Art. 6. [Kompetencje Rady Ministrów] | str. 499
Art. 7. [Prawo strony pracowników i pracodawców do przygotowywania wspólnych projektów założeń i projektów aktów prawnych] | str. 501
Art. 8. [Wniosek o przeprowadzenie wysłuchania publicznego] | str. 503
Art. 9. [Wspólne zapytania strony społecznej Rady kierowane do właściwego ministra] | str. 504
Art. 10. [Program działania Rady] | str. 505
Art. 11. [Rozpatrywanie wniosków WRDS] | str. 506
Art. 12. [Stanowiska Rady w sprawach wniesionych przez Radę Ministrów i inne organy] | str. 508
Art. 13. [Prawo strony społecznej Rady do występowania z wnioskiem o wydanie lub zmianę ustawy lub innego aktu prawnego] | str. 508
Art. 14. [Wystąpienie do Sądu Najwyższego z wnioskiem o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego] | str. 510
Art. 15. [Prawo zawierania ponadzakładowych układów zbiorowych pracy] | str. 511
Art. 16. [Konsultacje wstępnej prognozy wielkości makroekonomicznych] | str. 513
Art. 17. [Konsultacje założeń projektu budżetu państwa] | str. 515
Art. 18. [Opiniowanie projektu ustawy budżetowej] | str. 515
Art. 19. [Zasady zmiany terminów i konsultacji budżetowych] | str. 516
Art. 20. [Informacja o przebiegu wykonania ustawy budżetowej] | str. 517
Art. 21. [Informacja o wykonaniu ustawy budżetowej] | str. 517
Rozdział 3. Skład i organizacja Rady Dialogu Społecznego | str. 519
Art. 22. [Skład Rady] | str. 519
Art. 23. [Zasady reprezentacji i kryteria reprezentatywności organizacji związkowych] | str. 520
Art. 24. [Zasady i kryteria reprezentatywności organizacji pracodawców] | str. 522
Art. 25. [Tryb orzekania o reprezentatywności] | str. 524
Art. 26. [Zasady reprezentacji organizacji pracowników i pracodawców oraz Rady Ministrów] | str. 525
Art. 27. [Powoływanie członków Rady i ich uprawnienia] | str. 526
Art. 28. [Zasady podejmowania uchwał trójstronnych na posiedzeniach plenarnych Rady] | str. 529
Art. 29. [Zasady podejmowania uchwał strony pracowników i pracodawców na posiedzeniach

plenarnych Rady] | str. 531
Art. 30. [Podejmowanie uchwał w drodze głosowania korespondencyjnego] | str. 531
Art. 31. [Prezydium Rady] | str. 532
Art. 32. [Wybór i zadania przewodniczącego Rady] | str. 534
Art. 33. [Posiedzenia Rady i Prezydium Rady] | str. 536
Art. 34. [Stałe i doraźne zespoły problemowe Rady] | str. 537
Art. 35. [Jawność posiedzeń Rady] | str. 538
Art. 36. [Regulamin organizacyjny Rady] | str. 539
Art. 37. [Biuro Rady] | str. 541
Art. 38. [Kierowanie pracami Biura Rady] | str. 542
Art. 39. [Finansowanie funkcjonowania Rady i Biura Rady] | str. 544
Art. 40. [Kompetencje ministra właściwego ds. pracy w zakresie koordynacji prac strony rządowej w Radzie] | str. 545
Rozdział 4. Wojewódzkie Rady Dialogu Społecznego | str. 547
Art. 41. [Zasady tworzenia WRDS] | str. 547
Art. 42. [Właściwości WRDS] | str. 549
Art. 43. [Zawieranie porozumień przez strony WRDS] | str. 550
Art. 44. [Kompetencje WRDS w zakresie rozpatrywania spraw społecznych i gospodarczych] | str. 551
Art. 45. [Kompetencje WRDS w zakresie wyznaczenia osoby z misją dobrej woli] | str. 552
Art. 46. [Uprawnienia osoby powołanej do prowadzenia misji dobrej woli] | str. 553
Art. 47. [Skład WRDS] | str. 553
Art. 48. [Posiedzenia plenarne WRDS] | str. 555
Art. 49. [Prezydium WRDS] | str. 555
Art. 50. [Stanowiska WRDS] | str. 556
Rozdział 5. Zmiany w przepisach obowiązujących | str. 558
Art. 51-82. [Zmiany w przepisach obowiązujących w zakresie dostosowania nazewnictwa nowych instytucji dialogu społecznego] | str. 558
Rozdział 6. Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe | str. 573
Art. 83. [Pierwszy skład Rady] | str. 573
Art. 84. [Zasady uchylenia ustawy o Trójstronnej Komisji] | str. 573
Art. 85. [Właściwość Rady dla prowadzonych postępowań] | str. 574
Art. 86. [Utrzymanie orzeczeń o reprezentatywności] | str. 575
Art. 87. [Ocena funkcjonowania przepisów ustawy oraz rekomendacje zmian] | str. 575
Art. 88. [Finansowanie Rady i limity wydatków] | str. 576
Art. 89. [Uchylenie ustawy] | str. 577
Art. 90. [Vacatio legis] | str. 577

Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy | str. 579

Dział pierwszy. Przepisy ogólne | str. 581
Rozdział I. Przepisy wstępne | str. 581
Art. 9(1). [Zawieszenie stosowania zakładowych przepisów prawa pracy] | str. 581
Dział drugi. Stosunek pracy | str. 589
Rozdział I. Przepisy ogólne | str. 589
Art. 23(1a). [Wyjątkowe stosowanie mniej korzystnych warunków zatrudnienia] | str. 589
Dział jedenasty. Układy zbiorowe pracy | str. 592
Rozdział I. Przepisy ogólne | str. 592
Art. 238. [Organizacje związkowe - definicje] | str. 592
Art. 239. [Zakres podmiotowy układu zbiorowego] | str. 596
Art. 240. [Treść układu zbiorowego] | str. 604
Art. 241. (uchylony) | str. 611
Art. 241(1). [Zakres zobowiązań] | str. 611

Art. 241(2). [Rokowania] | str. 613
Art. 241(3). [Zasady prowadzenia rokowań] | str. 617
Art. 241(4). [Informacja o sytuacji ekonomicznej pracodawcy] | str. 621
Art. 241(5). [Zasady i forma zawarcia układu] | str. 624
Art. 241(6). [Wykładnia postanowień układu] | str. 626
Art. 241(7). [Zasady rozwiązywania i wypowiedzania układu] | str. 628
Art. 241(8). [Stosowanie postanowień układu po przejściu zakładu pracy] | str. 633
Art. 241(9). [Protokoły dodatkowe do układów] | str. 638
Art. 241(10). [Porozumienie o stosowaniu układu] | str. 641
Art. 241(11). [Obowiązek wpisu układu do rejestru] | str. 644
Art. 241(12). [Termin wejścia układu w życie] | str. 649
Art. 241(13). [Stosowanie postanowień układu] | str. 651
Rozdział II. Ponadzakładowy układ zbiorowy pracy | str. 657
Art. 241(14). [Ponadzakładowy układ zbiorowy - strony] | str. 657
Art. 241(14a). [Rokowania i zawarcie ponadzakładowego układu] | str. 659
Art. 241(15). [Inicjatywa zawarcia ponadzakładowego układu] | str. 661
Art. 241(16). [Wspólna reprezentacja pracowników] | str. 663
Art. 241(17). [Reprezentatywna organizacja związkowa] | str. 666
Art. 241(18). [Rozszerzenie stosowania ponadzakładowego układu] | str. 672
Art. 241(19). [Przechodzenie praw i obowiązków organizacji związkowych] | str. 678
Art. 241(20). (uchylony) | str. 682
Art. 241(21). (uchylony) | str. 682
Rozdział III. Zakładowy układ zbiorowy pracy | str. 682
Art. 241(22). (uchylony) | str. 682
Art. 241(23). [Zakres podmiotowy układu zakładowego] | str. 682
Art. 241(24). [Inicjatywa zawarcia układu] | str. 685
Art. 241(25). [Wspólna reprezentacja pracowników] | str. 685
Art. 241(25a). [Reprezentatywna organizacja związkowa] | str. 688
Art. 241(26). [Ograniczenia co do treści postanowień układu] | str. 690
Art. 241(27). [Zawieszenie stosowania układu] | str. 693
Art. 241(28). [Rokowania i zawarcie układu zakładowego] | str. 698
Art. 241(29). [Skutki połączenia lub rozwiązania organizacji związkowych] | str. 702
Art. 241(30). [Międzyzakładowa organizacja związkowa] | str. 703

Ustawa z dnia 7 kwietnia 2006 r. o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji | str. 705

Art. 1. [Zakres zastosowania ustawy] | str. 707
Art. 2. [Słownik ustawowy] | str. 725
Art. 3. [Skład rady pracowników] | str. 728
Art. 4. [Powstanie rady pracowników] | str. 732
Art. 5. [Porozumienie z radą pracowników] | str. 737
Art. 6. [Koszty wyboru i działalności rady pracowników] | str. 745
Art. 7. [Liczba zatrudnionych pracowników] | str. 751
Art. 8. [Wniosek o zorganizowanie wyborów] | str. 755
Art. 9. [Czynne i bierne prawo wyborcze] | str. 759
Art. 10. [Wybory członków rady pracowników] | str. 762
Art. 11. [Funkcjonowanie rady pracowników] | str. 768
Art. 12. [Ustanie członkostwa w radzie] | str. 772
Art. 13. [Prawo do informacji] | str. 777
Art. 14. [Procedura konsultacyjna z radą pracowników] | str. 784
Art. 15. [Eksperci rady pracowników] | str. 790

- Art. 16. [Ograniczenie prawa do informacji] | str. 792
- Art. 17. [Szczególne uprawnienia członków rady pracowników] | str. 800
- Art. 18. [Poinformowanie o wyborze rady pracowników] | str. 809
- Art. 19. [Odpowiedzialność karna] | str. 810
- Art. 20. [Kompetencje rady pracowniczej przedsiębiorstwa państwowego] | str. 814
- Art. 21. [Kompetencje rady pracowniczej przedsiębiorstwa mieszanego] | str. 815
- Art. 22. [Kompetencje rady pracowniczej w przedsiębiorstwie "Porty Lotnicze"] | str. 815
- Art. 23. [Ochrona członków rady pracowników w ramach zwolnień grupowych] | str. 816
- Art. 24. [Porozumienie dotyczące informowania pracowników] | str. 817
- Art. 25. [Obowiązki szczególne] | str. 820
- Art. 26. [Reguły intertemporalne] | str. 821
- Art. 27. [Przegląd przepisów ustawy] | str. 821
- Art. 28. [Wejście w życie ustawy] | str. 822

Ustawa z dnia 5 kwietnia 2002 r. o europejskich radach zakładowych | str. 823

Rozdział 1. Przepisy ogólne | str. 825

- Art. 1. [Przedmiot i zakres stosowania ustawy] | str. 825
- Art. 2. [Definicje] | str. 834
- Art. 3. [Ustalanie poziomu zatrudnienia] | str. 840
- Art. 4. [Podmioty sprawujące kontrolę oraz podmioty zależne] | str. 841
- Art. 5. [Obowiązki zarządu centralnego] | str. 843
- Rozdział 2. Specjalny zespół negocjacyjny | str. 845
- Art. 6. [Specjalny zespół negocjacyjny] | str. 845
- Art. 7. [Podział miejsc w specjalnym zespole negocjacyjnym] | str. 847
- Art. 7a. [Zmiana struktury przedsiębiorstwa lub grupy] | str. 848
- Art. 8. [Pracownicy zatrudnieni w jednym zakładzie pracy] | str. 850
- Art. 9. [Pracownicy zatrudnieni w więcej niż jednym zakładzie pracy] | str. 855
- Art. 10. [Stosowanie przepisów polskiej ustawy] | str. 857
- Art. 11. [Członkowie rezerwowi] | str. 857
- Art. 12. [Wygaśnięcie mandatu członka specjalnego zespołu negocjacyjnego] | str. 858
- Art. 13. [Informowanie o składzie specjalnego zespołu negocjacyjnego] | str. 859
- Art. 14. [Funkcjonowanie specjalnego zespołu negocjacyjnego] | str. 860
- Art. 15. [Techniczne aspekty funkcjonowania specjalnego zespołu negocjacyjnego] | str. 862
- Art. 16. [Podejmowanie uchwał przez specjalny zespół negocjacyjny] | str. 863
- Rozdział 3. Porozumienie o ustanowieniu europejskiej rady zakładowej lub ustaleniu sposobu informowania i konsultacji | str. 866
- Art. 17. [Negocjacje w sprawie zawarcia porozumienia] | str. 866
- Art. 18. [Porozumienie w sprawie alternatywnych procedur informacyjno-konsultacyjnych] | str. 868
- Art. 19. [Treść porozumienia w sprawie ustanowienia europejskiej rady zakładowej] | str. 869
- Art. 19a. [Obowiązki informacyjne w szczególnych przypadkach] | str. 874
- Rozdział 4. Utworzenie europejskiej rady zakładowej | str. 876
- Art. 20. [Przepisy posiłkowe] | str. 876
- Art. 21. [Skład europejskiej rady zakładowej] | str. 877
- Art. 22. [Zmiana proporcji poziomu zatrudnienia] | str. 877
- Art. 23. [Członkostwo w europejskiej radzie zakładowej] | str. 879
- Art. 24. [Informacja o wyznaczonych członkach europejskiej rady zakładowej] | str. 880
- Art. 25. [Początek działania europejskiej rady zakładowej] | str. 880
- Art. 26. (uchylony) | str. 881
- Art. 27. [Podejmowanie uchwał przez europejską radę zakładową] | str. 881
- Art. 28. [Uprawnienia europejskiej rady zakładowej] | str. 882
- Art. 29. [Spotkania zarządu centralnego z europejską radą zakładową] | str. 882

Art. 30. [Informacja i konsultacja w sytuacjach szczególnych] | str. 884
Art. 31. [Posiedzenia przedstawicieli pracowników] | str. 885
Art. 32. [Informowanie pracowników] | str. 886
Art. 32a. [Relacja do procedur krajowych] | str. 887
Art. 33. [Pomoc ekspertów] | str. 888
Art. 34. [Koszty funkcjonowania rady] | str. 888
Art. 35. [Rozpoczęcie negocjacji w sprawie zawarcia porozumienia] | str. 889
Rozdział 5. Zakaz ujawniania informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa | str. 891
Art. 36. [Zakaz ujawniania informacji] | str. 891
Rozdział 6. Ochrona przedstawicieli pracowników | str. 894
Art. 37. [Ochrona przedstawicieli pracowników] | str. 894
Rozdział 7. Inne obowiązujące porozumienia w sprawie informowania pracowników i konsultacji z pracownikami | str. 899
Art. 38. [Obowiązujące porozumienia w sprawie informowania i konsultowania pracowników] | str. 899
Rozdział 8. Przepisy karne | str. 901
Art. 39. [Przepisy karne] | str. 901
Art. 40. [Postępowanie w sprawie o wykroczenie] | str. 902
Rozdział 9. Zmiana w przepisach obowiązujących | str. 902
Art. 41. (pominięty) | str. 902
Rozdział 10. Przepis końcowy | str. 903
Art. 42. [Wejście w życie ustawy] | str. 903

Ustawa z dnia 24 czerwca 1983 r. o społecznej inspekcji pracy | str. 905

Rozdział 1. Przepisy ogólne | str. 907
Art. 1. [Cele społecznej inspekcji] | str. 907
Art. 2. [Rozwinięcie] | str. 910
Art. 3. [Struktura społecznej inspekcji pracy] | str. 911
Rozdział 2. Zadania i organizacja społecznej inspekcji pracy | str. 913
Art. 4. [Uprawnienia społecznych inspektorów] | str. 913
Art. 5. [Społeczny inspektor] | str. 922
Art. 6. [Inspektor - wybór, odwołanie] | str. 925
Art. 7. [Inspektor - odwołanie, zrzeczenie się] | str. 931
Rozdział 3. Uprawnienia i zasady postępowania społecznych inspektorów pracy | str. 933
Art. 8. [Uprawnienia] | str. 933
Art. 9. [Informowanie o uchybieniach] | str. 935
Art. 10. [Czasowe odsunięcie pracownika] | str. 936
Art. 11. [Zalecenie inspektora; sprzeciw kierownika zakładu] | str. 937
Art. 12. [Księga zaleceń] | str. 940
Art. 13. [Ochrona stosunku pracy inspektora] | str. 941
Art. 14. [Obowiązki zakładu pracy] | str. 945
Art. 15. [Czas pracy; wynagrodzenie] | str. 946
Art. 16. [Wytyczne do działalności inspektorów] | str. 950
Rozdział 4. Współdziałanie społecznej inspekcji pracy z Państwową Inspekcją Pracy oraz innymi organami nadzoru i kontroli warunków pracy | str. 952
Art. 17. [Współdziałanie z innymi organami] | str. 952
Art. 18. [Pomoc PIP] | str. 953
Art. 19. [Wniosek o przeprowadzenie kontroli] | str. 956
Art. 20. [Udział w kontroli] | str. 957
Art. 21. [Pomoc innych organów] | str. 958
Rozdział 5. Odpowiedzialność za naruszenie przepisów o społecznej inspekcji pracy | str. 961

- Art. 22. [Grzywna] | str. 961
- Rozdział 6. Przepisy przejściowe i końcowe | str. 963
- Art. 23. [Wytyczne do wyborów] | str. 963
- Art. 24. [Odpowiednie stosowanie] | str. 966
- Art. 25. [Pełnienie funkcji] | str. 967
- Art. 26. [Derogacja] | str. 968
- Art. 27. [Wejście w życie ustawy] | str. 968

Ustawa z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników | str. 969

- Art. 1. [Zakres regulacji] | str. 971
- Art. 2. [Konsultacje dotyczące grupowego zwolnienia] | str. 982
- Art. 3. [Porozumienie w sprawie grupowego zwolnienia] | str. 992
- Art. 4. [Zawiadomienie powiatowego urzędu pracy o ustaleniach dotyczących grupowego zwolnienia] | str. 999
- Art. 5. [Wypowiadanie stosunków pracy w ramach grupowego zwolnienia] | str. 1002
- Art. 6. [Termin wypowiedzenia i rozwiązania stosunku pracy w ramach grupowego zwolnienia] | str. 1010
- Art. 7. [Grupowe zwolnienie z powodu ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy] | str. 1012
- Art. 8. [Odprawa pieniężna z tytułu rozwiązania stosunku pracy w ramach grupowego zwolnienia] | str. 1015
- Art. 9. [Ponowne zatrudnienie pracownika zwolnionego w ramach grupowego zwolnienia] | str. 1025
- Art. 10. [Zwolnienia indywidualne z przyczyn niedotyczących pracowników] | str. 1029
- Art. 11. [Wyłączenie stosowania przepisów ustawy] | str. 1040
- Art. 12. [Stosowanie przepisów kodeksu pracy] | str. 1041
- Art. 13-27. (pominięte) | str. 1045
- Art. 28. [Przepis przejściowy] | str. 1046
- Art. 29. [Przepis derogacyjny] | str. 1046
- Art. 30. [Wejście w życie ustawy] | str. 1046

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych | str. 1047

- Rozdział 1. Przepisy ogólne | str. 1049
- Art. 1. [Przepisy ogólne] | str. 1049
- Art. 2. [Definicje] | str. 1053
- Rozdział 2. Tworzenie Funduszu | str. 1060
- Art. 3. [Obowiązek tworzenia ZFŚS] | str. 1060
- Art. 4. [Dowolność tworzenia ZFŚS i kształtowania wysokości odpisu na ZFŚS] | str. 1067
- Art. 5. [Coroczny odpis podstawowy] | str. 1068
- Art. 5a. [Przeciętne wynagrodzenie miesięczne w 2012 r.] | str. 1073
- Art. 5b. [Przeciętne wynagrodzenie miesięczne w 2013 r.] | str. 1073
- Art. 5c. [Przeciętne wynagrodzenie miesięczne w 2014 r.] | str. 1073
- Art. 5d. [Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2015 r.] | str. 1073
- Art. 5e. [Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2016 r.] | str. 1073
- Art. 6. [Odpisy i zwiększenia] | str. 1074
- Art. 6a. [Pracodawca rozpoczynający działalność w roku kalendarzowym a ZFŚS] | str. 1077
- Art. 7. [Zwiększenia środków ZFŚS] | str. 1078
- Art. 8. [Kryteria przyznawania ulg i świadczeń oraz ustalania wysokości dopłat] | str. 1082
- Art. 9. [Wspólna działalność socjalna pracodawców] | str. 1092
- Art. 10. [Administrowanie środkami ZFŚS] | str. 1095
- Art. 11. [Środki ZFŚS niewykorzystane w danym roku] | str. 1097

Art. 12. [Odrębny rachunek bankowy dla środków ZFŚS] | str. 1098
Art. 12a. [Odpowiedzialność za niewykonywanie przepisów ustawy o ZFŚS] | str. 1099
Rozdział 3. Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe | str. 1102
Art. 13-19. (pominięte) | str. 1102
Art. 20. [Zakres stosowania przepisów ustawy] | str. 1102
Art. 21. [Transfer niewykorzystanych środków] | str. 1102
Art. 21a. [Stosowanie ustawy w spółdzielniach rolniczych] | str. 1102
Art. 22. [Przepis derogacyjny] | str. 1102
Art. 23. [Wejście w życie ustawy] | str. 1102

Bibliografia | str. 1103

Indeks rzeczowy | str. 1129